herpy

PILEGIFTFRØER

Lovely Poison Frog

Phyllobates lugubris

Phyllobates lugubris er en lille, sort pilegiftfrø på 19-24 mm med to gule, gyldne eller orange striber langs ryggen. Den lever på skovbunden i lavlandsregnskoven på Mellemamerikas caribiske side, fra Nicaragua til Panama. Den ses af og til i handlen, men der findes kun lidt viden om pasningen.

Familie: Dendrobatidae Udgivet 16. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**19-24 mm** snude-kloak-længde
Levetid	**10-20 år**
Aktiv	**Dag**
Levevis	**Jordboende**
Biotop	**Regnskov**
Hudgift i naturen	**Mild**
Hudgift i fangenskab	**Ingen** Opdrættede dyr. Vildfangne dyr kan beholde giften længe
Sværhedsgrad	**Øvet**

PASNING

Min. terrarie	**60 × 45 × 45 cm** L × B × H til 3 voksne dyr
Temperatur, dag	**21-25 °C**
Temperatur, nat	**18-21 °C**
Luftfugtighed	**80-100 %**
Vand	**Vandskål** dybde 1-3 cm
UVB	**Valgfri** Ferguson-zone 1
Kost	**Små leddyr (springhaler, bananfluer)**
Holdes	**Parvis eller i gruppe**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Udvikling	**Haletudserne bæres til vand**
Æglægning	**På jorden**
Æg pr. lægning	**7-21**
Larvetid	**45-80 dage** fra klækning til metamorfose
Larvefoder	**Færdigfoder**
Yngelpleje	**Vogter æggene og bærer haletudserne**

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks II**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Hele slægten Phyllobates står på CITES liste II, så handel over landegrænser kræver CITES-papirer, og sælgeren bør kunne dokumentere, at dyrene er lovligt opdrættet. EU-bilaget er ikke aflæst og er derfor udeladt.

Om arten

Phyllobates lugubris er en lille, kompakt pilegiftfrø. Hannerne er 19-21 mm, hunnerne 21-24 mm, så hunnen er den største. Grundfarven er sort med to striber langs ryggen fra snuden til bagbenene. Striberne er typisk lysegule, guldfarvede eller orange. Benene er ofte marmorerede i gult eller grønliggult, og bugen er så tæt marmoreret med sort, at den næsten ser helt sort ud.

Arten blev tidligere regnet for at omfatte frøerne på Stillehavssiden af Costa Rica og Panama. De hører nu til *Phyllobates vittatus*, som er en nær slægtning. De to arter udgør tilsammen *P. lugubris*-gruppen i slægten, mens *Phyllobates terribilis*, *Phyllobates bicolor* og *Phyllobates aurotaenia* hører til *P. bicolor*-gruppen.

Hudgiften er svag. Slægtens colombianske arter er blandt de giftigste frøer i verden, men *P. lugubris* optager kun lidt gift fra sin føde, selv om den æder de samme myrer og mider som andre pilegiftfrøer. Huden indeholder lave mængder af få alkaloider, og batrachotoxin er ikke fundet hos arten. Giftstofferne kommer fra føden i naturen, og opdrættede dyr har ingen. Vask alligevel hænderne efter kontakt med dyr fra naturen.

Der findes kun lidt viden om arten i fangenskab. Størrelserne i boksen er målt på vilde dyr; levetid, antal æg og larvetid er lånt fra *P. vittatus* og er omtrentlige.

Udbredelse og levested

Phyllobates lugubris lever på den caribiske side af Mellemamerika, fra det sydøstlige Nicaragua gennem Costa Ricas caribiske lavland til det nordvestlige Panama, hvor den blandt andet findes i provinsen Bocas del Toro. Der er et enkelt fund lige vest for Panamakanalen.

Arten findes fra 10 m til omkring 600 m over havet. Bestandene på Stillehavssiden, som tidligere blev regnet med, hører nu til *Phyllobates vittatus*. Arten findes i flere beskyttede områder.

> **Oprindelig udbredelse:** Nicaragua, Costa Rica og Panama.

LEVESTED

Phyllobates lugubris lever i fugtig lavlandsregnskov og i udkanten af skoven på de laveste bjergskråninger, op til omkring 600 m. Den findes også i sekundærskov og på plantager. Frøen er dagaktiv og lever på jorden i løvlaget. De voksne ses ofte ved stenede stræk af skovens vandløb, hvor hannerne sidder skjult mellem planter og kalder. I Bocas del Toro lever den side om side med *Oophaga pumilio* og den bittelille *Andinobates claudiae*.

Klimaet er varmt og fugtigt hele året uden nogen kølig periode, og dagen er omkring 12 timer lang året rundt.

Truslerne er tab af skov, forurening og ulovlig indsamling. Svampen *Batrachochytrium dendrobatidis* er påvist hos museumsdyr, men betydningen for de vilde bestande er ukendt.

Pasning

TERRARIET

Der findes kun lidt viden om pasningen af *Phyllobates lugubris*. Den nærmeste slægtning, *Phyllobates vittatus*, er langt bedre kendt i fangenskab og lever i samme slags skov på Costa Ricas stillehavsside, så tallene her er lånt fra den. *Oophaga pumilio* og *Dendrobates auratus* lever i samme skove som *P. lugubris* og har lignende krav.

To eller tre dyr skal have et terrarie på mindst 60 × 45 × 45 cm. Frøen holder sig på jorden, så gulvarealet tæller mere end højden. Bunden bygges med et drænlag af lecakugler, et net eller en fiberdug over og et fugtigt, drænende jordlag med et tyndt lag mos og et tykt lag løv. Dyrene har brug for mange skjul: korkrør, halve kokosskaller, rødder og tæt bundplantning. En baggrund af kokosfiber eller kork med mos giver ekstra overflade.

Springhaler og isopoder i bunden æder rester og skimmel. Ventilationen skal give lidt luftskifte uden at tørre terrariet ud. Hold ikke arten sammen med *P. vittatus*, da de to arter kan krydse sig.

Læs mere: Terrarieopbygning og bioaktiv bund Læs mere: Foderdyr: hold og avl

TEMPERATUR

Dagtemperaturen skal være 21-25 °C og natten 18-21 °C, som for *Phyllobates vittatus*. Pilegiftfrøer er meget følsomme for varme: over 27 °C bør undgås, og flere timer omkring 29 °C kan være dødeligt. Terrariet må derfor ikke stå i sol eller tæt på en varmekilde, og lyset må ikke varme det op.

Der er ingen vinterhvile, og arten skal ikke have en kølig periode. En lille sænkning om natten er nok. Mål temperaturen med et digitalt termometer nede ved bunden, hvor frøerne opholder sig.

Læs mere: Vinterhvile og årstider

LUFTFUGTIGHED OG SPRØJTNING

Luftfugtigheden skal være 80-100 %, og jorden og løvlaget skal altid være fugtige. Sprøjt terrariet grundigt 1-2 gange om dagen med regnvand, osmosevand eller afkloreret vand, eller brug et regn- eller tågeanlæg. Overfladen må tørre let af i løbet af dagen, så luften ikke bliver stillestående.

Bliver det for tørt, søger frøerne ind i gemmesteder og bliver mindre aktive, og de kan tørre ud. Ventilationen er vigtig, fordi stillestående, mættet luft giver skimmel og bakterievækst. Planterne og et tykt løvlag holder fugten længst.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

VAND OG VANDKVALITET

De voksne frøer drikker ikke, men optager vand gennem huden, og en lav vandskål med 1-3 cm vand er nok. *Phyllobates vittatus* sætter pris på et lille vandparti, og i naturen bæres haletudserne til vandløb. Brug en flad skål med en rampe af sten, så dyrene let kommer op. Skift vandet hver anden dag.

Vandet skal være regnvand, osmosevand eller afkloreret postevand; padder optager stoffer gennem huden, så undgå klor og sæbe. Haletudser opdrættes i små bøtter med samme slags vand, uden filter og med hyppige vandskift.

Læs mere: Opdræt af haletudser

LYS OG UVB

Arten lever på skovbunden, hvor lyset er dæmpet, og UVB er ikke dokumenteret som nødvendigt. En svag UVB-lampe i Ferguson-zone 1 er valgfri; giv da altid skygge. Lyset skal først og fremmest give planterne nok til at gro: LED eller T5 i 10-12 timer om dagen.

Lyset må ikke varme terrariet op. Belysningen skal være jævn, uden stærke pletter, så frøerne altid kan søge ind i skygge.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

Phyllobates lugubris æder i naturen mest myrer og mider. I terrariet gives små leddyr: vingeløse bananfluer (*Drosophila melanogaster*), springhaler, små isopoder og nyklækkede fårekyllinger. Byttet skal være under 3 mm langt.

Fodr dagligt eller hver anden dag med så meget, at alt er ædt inden for et par timer. Pudr alle foderdyr med et vitamin- og mineraltilskud. Springhaler og bananfluer kan holdes i egne kulturer, så der altid er foder.

De nyforvandlede unger skal have de mindste springhaler og bananfluer.

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Arten er dagaktiv og lever skjult mellem løv og planter. Hannerne kalder fra skjulte pladser og forsvarer deres område mod andre hanner, så flere hanner i samme terrarie kan give stress. Et par eller en lille gruppe med flere hunner end hanner er den sikreste holdform; *Phyllobates vittatus* klarer sig godt både i par og grupper.

Frøerne skal ikke håndteres, undtagen når de flyttes. Huden er sart, og sæbe og creme på hænderne kan skade dem. Skal et dyr flyttes, så brug en fugtig plastbeholder. Arten er ofte sky i begyndelsen og viser sig først, når den føler sig tryg.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hannerne er 19-21 mm og hunnerne 21-24 mm, så hunnen er den største og har en rundere krop. Kun hannen kalder. Alderen ved kønsmodenhed er ikke dokumenteret; *Phyllobates vittatus* bliver kønsmoden ved 8-10 måneder. Et par fås lettest ved at lade flere unger vokse op sammen.

PARRING

Hannen finder et skjult sted, ofte mellem planter tæt på vand, og kalder på hunnen derfra. Parringen sker på land i et skjul. Hvordan parringen sættes i gang i terrariet, er ikke dokumenteret for arten; et fast skjul, ro og stabil fugt er den bedste ramme, og regn eller kraftig sprøjtning kan sætte gang i kaldet.

Flyt ikke dyrene mere end nødvendigt. Giv parret et fast skjul med dæmpet lys og et område med fugtigt løv.

ÆG OG HALETUDSER

Hunnen lægger æggene på tørt løv. Antallet af æg er ikke dokumenteret for arten; tallet i boksen, 7-21 æg, er lånt fra *Phyllobates vittatus* og er sandsynligvis i overkanten for den mindre *P. lugubris*. Hannen passer æggene og holder dem fugtige ved at sidde på dem og afgive vand fra kroppen.

Når æggene klækker, bærer hannen haletudserne på ryggen til vandløb. I terrariet skal der være en lille vandskål, hvor de kan sættes af, eller æggene kan tages ud og haletudserne opdrættes hver for sig i små bøtter. De fodres med fint haletudsefoder i små portioner, og vandet skiftes jævnligt.

METAMORFOSE

Klæktiden er ikke dokumenteret. Larvetiden er heller ikke kendt for arten; boksen angiver 45-80 dage, lånt fra *Phyllobates vittatus*.

Når forbenene kommer, holder haletudsen op med at æde. Sænk vandstanden til 1-2 cm, eller læg sten, bark og fugtigt mos ved kanten, så den lille frø let kan kravle op. Den lever af halen, til den er trukket ind, og søger derefter ind i løvet.

OPDRÆT AF UNGER

De nyforvandlede unger er små og skal opdrættes i en lille beholder med fugtig bund, mos og mange gemmesteder. De skal have de mindste springhaler og bananfluer uden vinger, hver eller hver anden dag, pudret med kalk og vitaminer.

Ungerne er sårbare de første måneder. Når de æder godt og er vokset tydeligt, kan de flyttes til et større terrarie. Hold fugt og temperatur stabile, og undgå at flytte dem for ofte.

Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

Sundhed og typiske fejl

Der er ikke dokumenteret sygdomme særligt for arten. De typiske problemer for pilegiftfrøer er:

- For tør luft eller for varmt terrarie, som giver udtørring og stress. Hold luftfugtigheden på 80-100 % og dagtemperaturen under 25 °C.
- Mangel på kalk og vitaminer, som giver svage og forkrøblede ben. Pudr foderet med tilskud.
- Svampeinfektion fra *Batrachochytrium dendrobatidis*, som sætter sig i huden. Tegnene er sløvhed, tab af appetit og afskalning af huden.
- Parasitter og bakterier, hvis terrariet er snavset og stillestående.

Søg en dyrlæge med forstand på padder, hvis frøen er sløv, afmagret eller har sår eller hævelser.

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.